

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 . . . . .
Negyedévre . . . . . 2 . . . . . 50 . . . . .
Egy hónapra . . . . . 1 . . . . .

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hónapban petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többszöri hirdetések alkú szerinti jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj máson külön beiktatásért 30 kr.

Kállay bosnyákjai.

Debreczen, máj. 30.

Egy rövidke ülés elegendőnek bizonyult két tartomány sorsának az elintézésére. Kállay Béni, mint minden évben, úgy az idén is elmondta a mondókáját a delegációkban, de mert neszét vette, hogy a kormányzásával elégedetlenek is fel akarnak szólalni, egy kicsit erősebben hangsúlyozta, hogy a magyar ipar Bosznia és Herzegovina szükségletének egy harmadát fedezi s hogy a magyar zászló is ott van a maga helyén, ha másutt nem, hát a nemzetközi galamb-lövők diszátora körül, vagy az illidzei fürdőben rendezett multságoknál. S a delegátusok látszólag megint megelégedtek a felvilágosításokkal. Mintha mit sem olvastak volna a bosnyák-törökök kíváncsorsáról, a bosnyákok elszegényesedéséről s mintha nem látták volna a két hét óta itt időző bosnyák küldöttséget, mely kétségbeesetten keresi a törvény, jog és igazság országának szívében azt az igaz embert, aki panaszukat meghallgatná, illetve a király elé juttatná.

Hát a delegátus urak is abban a légkörben szeretnek mozogni, melyben a nagyur nembánomságnak és garnak több a súlya, mint az igazságnak. Nekik elég, ha a közös miniszter megfésülködve, kifogástalan eleganciával eléjük áll s jól megfésült bombasztokkal a lelkiismeretüket elaltatja. Hiszen olyan kis

dolog két országot kormányozni, hogy bizony azért nem érdemes a delegációnak magát esoffiroznia. Kállay csirálta eddig, hadd csinálja ezután is s az ő lelke legyen rajta. Kell-e ennel kényelmesebb államférfiui eljárás.

De hát hagyjuk a delegációkat. Tőlük fejbőlintáson és igen-nel szavazáson kívül úgy sem várhatunk egyebet. De elvárhatjuk a magyar törvényhozástól, hogy a megszállt tartományok igazgatását politikai, közgazdasági és kulturális szempontból élesebb bírálat alá vegye és jobban ellenőrizze, hogy mennyiben felelnek meg a hivatalosan terjesztett hangulatkeltő cikkek a valóságoknak s mi mindenit takarnak el Kállay retorikai czikornyái.

Néhány év előtt még csak arról panaszkodtunk, hogy Kállay bennünket magyarokat nem respektál eléggé kiskirályságának politikai és közgazdasági berendezésénél s eltűri, hogy a magyar kereskedőket és hivatalnokokat Boszniából kikisanoirazzák. Ez a panasz a kegyelmes ur minden ékesszólása daczára még ma is bir némi alappal.

Hanem gavallér nemzet vagyunk s nem igen erőlködünk milliókkal megszerzett jogaink megtartásáért akkor, a mikor látjuk, hogy ez egyik vagy másik nagy urnak nem tetszik. Dobtunk mi már ki több milliót is hiába.

Ámde ezuttal arról a naiv népről is szó van, melynek a kulturába való

bevezetését magunkra vállaltuk, Presztizsünk forog koczkán, ha a bosnyák népet félrevezettük, vagy nagyur paszsiók játékszerévé tettük. Vizsgáljuk meg, hogy mi büzlik Boszniában, addig, amíg azok a bizonyos panaszküldöttségek csak nálunk járnak.

Mert ha egyszer Berlinben és Pétervárott is megfordulnának, nem joggal azt mondhatná-e Europa, hogy bennünket mandátummal felruházni nem lehet? Ott bizonyára akadna, a ki meghallgatná őket és egyelőre csak a hirünkön verné el a port. Ezt pedig mindenképen meg kell akadályozni a magyar törvényhozásnak.

Debreczen, május 30.

Delegációk ülése. Az osztrák delegáció tegnap a kora délelőttől a késő délutáni órákig tartott ülést, melyben tárgyalta a hadügyi és a tengerészeti költségvetést. Hosszu sorozata a szónokoknak foglalkozott a különböző hadügyi kérdésekkel, a melyekre Krieghammer, ki tudvalevőleg a magyar delegáció nyilvános üléséu egy szóval sem reflektálhatott a felszólalók megjegyzéseire, itt másfél óras beszédben felelt, felölve a hosszú beszédben minden részletkérdést.

Nevezetesebb kijelentései közül említést csak az érdemel, hogy a két éves szolgálati idő ellen sok kifogása van, a párbej ellen ő mint hadügymí iszter nem tehet semmit.

Az osztrák delegációban természetesen az osztrák helyzet sem maradhatott megjegyzés nélkül és erre vonatkozólag nagy feltűnést keltett Schönburg hg. felszólalása, ki

Májusi mese a szegény Barnabásról.

A „Debreczen” eredeti tárczája.

Írta: ADY ENDRE.

A szegény Barnabás beszédjét hallgattam. Régen láttam már. Akkor még kálvionista diák volt, igen sokat tartott az emberek felől. Nem volt neki téli kabátja s erről ő nagyon sikerülten tréfálkozott. Szóval: szép reményű ember volt akkor a szegény Barnabás . . .

Tengernyi nép tolongott a ligetben. Még nem fáradt el senki. A korezmák fehér asztalai hiába integettek. Inni még csak a szegény Barnabás ivott, akinek a beszédjét hallgattam.

. . . Tudod: megkoptam nagyon. Egy kicsit talán az agyvelőm is. Van olyan perc, hogy kétségbe vonom a magam józan esztét. Valóságos párat érzek a fejemben. A multkor azon tételődtem, hogy lehetne megmosni az agyvelőmet egy nedves szivacsossal . . . Szivacsossal . . . Lásd, ilyen gondolataim vannak . . .

— Kergesd el azokat az ostoba gondolatokat!
— Nem, nem lehet. Faradt vagyok új gondolatokhoz. Ezek lábba tudnak még hozni. És még valami . . .

Kivülről beszűrődött a névtelen lármas

zajongó világ, a májusi. Felpattanva, ujjongva versenyeznek a fajok.

— Hajh, hajh — sóhajtott a szegény Barnabás — milyen buták az emberek. Elég nekik egy felegtelen délután, hogy megbomoloduljanak. Milyen utálatosan vihognak! Az asszonyok kivált. Ezek a kárteknő, haszon-talan emberek okai mindennek. Hidd el, ők az okai! Én igen szerettem egykor őket. Nagy számár voltam, de legalább nem fűzhettem magat hozzáam egyik sem örökre. Ostoba dolog! Akármit beszélnek a törvényszéki akták: az asszonyok mindenképen anyák akarnak lenni. Ezek népesítik be nyomorult ponytyokkal a földet. Ők csinálják a nyomort, halált. Ők a faj bakterium telepei. Undorodom tőlük.

— Ne igyál többet Barnabás. Tönkreteszed magad.

— Nem baj már. Bár minél többen mennének. Rettenetes ez a programmszerű ekzisztálás. Meg kínos és lealázó. Élünk, hogy: hagyjunk magunk után utódokat. Mert? mert valami Sátánnak kedve telik benne. A mult éjjel majd megörjített ez a gondolat. Félek is tőle.

— Én Istenem, hisz' annyi más problémája van az életnek, Szébbek és derűsbek is.

— Engem csak ez érdekel. Én ennek a problémának a nyomorult kérdőjele vagyok — fajos fejemmel és görbült derekammal. Az

jutott eszembe az éjjel, hogy valami erős világozágnak kéne jönnie. Olyan, a melyre a német apostol vágyott. Hogy tudja meg mindenki az ő nyomorult, lealázott voltát. Hogy lássa a fajok szemtelen harcát.

Nagy nap lenne, aztán, mikor egy oly hatalmas faj, mint az ember, bejelentené a Sátán ellen a harcot. A nagy világozás megörjítene minden férfit egy perczre. Egy perczre csupán, de ez elég volna minden asszonyt megfojtani!

— És akkor lássuk, hogy csakugyan történtenek valaha csodák?! Akkor adjon asszonyt a Sátán ismét! Megszünnék a híres szerelem a földön, a mit őrzöngő poéták vertek emberek fejébe lanttal, hegedűvel . . . Egy rakás idétlen hangulat is szerte foszlana. Ragaszkodás egy gyamolatlan emberseregehez, szeretet a szülők iránt, keserűség a koporsó mellett hit a feltámadásban! . . .

— Nem vagy eszednél, Barnabás! . . . Hiszen te úgy szeretted azt az ősz emberpárt, a kik neked életet adtak.

— Akkor még nem gondolkoztam. Mért szeressem őket? . . . Ők nem akartak nekem életet adni! A fajnak engedelmesskedtek, mikor én elrendeltem. Nem halál, gyűlöletet érdemelnek! . . . Az anyám, az anyam.

— Hallgass Barnabás! Sokan jönnek.

— . . . Kaczagva jöttek a kipirult prok. Nagy zajjal dühörögtek a székek. Az asztalok megteltek poharakkal . . . Messziről idehang-

azt mondta, hogy annyira itt van már a béke helyreállításának ideje, hogyha a pártok között nem sikerül azt létrehozni, akkor a monarchia legfőbb tényezője autoratív módon létesítse azt.

Az osztrák delegáció ülése alatt megjelent a karzaton a bosnyák küldöttség, mire Kállay kiment a folyosóra.

A magyar delegáció is tartott nyilvános ülést, melyben befejezte érdemleges tárgyalásait. Az egész ülés 40 percig tartott. — Ez ülésben letárgyalatott a külügyi költségvetés.

Falk dicsőítette a harmas szövetséget, Appony Albert gr. ebben szekundált neki, azonkívül pedig nagy melegséggel nyilatkozott még az Oroszországhoz való viszonyokról és a hági békekonferencia tárgyalásáról.

A sikeresen befejezett munkálatok megjutalmazására udvari ebéd is volt a királyi palotában.

Nagy-horvát demonstráció Serajevóban. — Mint Serajevóból nekünk írják, ott előkészületeket tesznek egy nagyhorvát demonstrációra a piútkösi ünnepekre. Egy ottani dalárda: a Trebevic ugyanis, a mely hivatalnokokból s bevándorolt horvátokból áll zászlószentelési ünnepet rendez. A zászlóanyai tisztet Kengyelicsnek, a főtörvényszék tagjának feleségé vállalta el. A horvát lapok, köztük a Mostár-ban megjelenő hivatalos Osvit, — felszólítják a horvátokat a Serajevóba való utazásra.

A boszniai országos kormány, a mely ezt a demonstrációt támogatja, már elrendelte részben az iskolák és kaszárnyák kiürítését, hogy az érkező vendégek — eddig 1200-an jelentkeztek — kellő szállást kapjanak. Serajevó mohamedán és görög-keleti lakosai közt e miatt a demonstráció miatt nagy az elégedetlenség. Serajevó polgármestere, Nazir effendi a »Trebevic« zászlószentelési ünnepeket ilyképpen rendezése miatt már felszólalt Kucsera báró civil-adatlúsna s minden felelősséget az esetleges konfliktusokért és zavarásokért elhárított magáról.

zott a katonabanda indulója. A korcsma előtti lugásban megcsendült a cigány hegedűje.

A szegény Barnabás tenyerébe fektette a fejét. Nagyon öregnek látszott. Elfordult a többi asztaloktól. Bántotta a virágillat, mit a szabadban kóborgó asszonyok és leányok hoztak be magukkal.

Egy-egy dévaj kacagásra, ideges csuklásra, elfojtott suttogásra úgy tánczoltak a ráncok össze aszott arczán, mint valami megkergült manók... Egymás után üritgették a gyilkoló poharakat... Néha megmozdult az ajka, mintha beszélni akart volna s ilyenkor egész közel bajolt az asztalhoz...

A pinczerek felgyújtották a gázt. Kipirult, izzadt arczsal, mamoros szemekkel kacagva beszéltek férfiak és lányok...

— Mejjünk innen!...

... Künn a faszorban karon fogva vezetem a szegény Barnabást. Mar nyitott az akác, Matfelhők csapdostak bennünket. Ujongott az egész világ. Melódiák száltak át a virágos ágak közt. Csupa végy és kéjes lehet volt a levegő... Eljünk! — ezt kiáltotta a földből kifakadt termékenység, Barnabás dermedt testet szinte huztam magam után...

Letérve egy mellékutra, suttogó szavak száltak hozzánk. El akartam dobni magamtól a nehéz romembert: egy fehér padon egymásra borulva, összekulcsolódván ült egy ifju pár.

... Hörtögvé, deliriumoman kezdett beszélni a szegény Barnabás.

— Sztrajk a Sátán ellen! Undok, rongy asszonyok...

Szoknyasuhogásra fordultam vissza. Egy fiatal nő, kipirult arczsal, hajában akácviraggal suhat el mellettünk... Fejembe szállt az akácillat, kitört a visszafojtott vágy belőlem, felredobtam a szegény, nyomorék Barnabást a felőrülten szaladtam az után az asszony után.

Városok kongresszusa.

— Saját tudósítónktól. —

Győr, máj. 30.

Ma folytatták a városok kongresszusát, amelyet 9 órakor nyitott meg Czechmeister Károly győri polgármester, a kongresszus elnöke. — Az ülés elején igen gyér számban voltak jelen a kongresszus tagja és csak 10 órakor telt meg a városháza nagyterme.

A kongresszus mai ülésén az ipar és kereskedelemre vonatkozó rész került tárgyalásra, a melyet Szavay Gyula szerkesztő, a győri kamara titkára terjesztett elő.

Szavay mindenképp ismertette a városok jelenlegi iparát és kereskedelmét, ismételte és felemlítette azt a sok serelmet, a melyet a városok szenvednek az által, hogy minden a fővárosba koncentrálódik, úgy hogy a vidéken létesített gyárak nem képesek versenyezni a fővárosban létesült gyárakkal. Orvoslásra van szükség, ha azt akarja a kongresszus, hogy a városok teljesen tönkre ne menjenek. — Végül azt ajánlja a kongresszusnak, hogy a tervezetben felsorolt pontokat együttesen tárgyalja a kongresszus.

Lazra Gyula dr. székesfehérvári városi bizottsági tag javasolja, hogy a felsorolt pontok memorandumba foglalva terjesztessenek fel a kormányhoz és az előadónak beszédéért köszönetet szavazzon a kongresszus. — A kongresszus ezen indítványhoz hozzájárult és a tervezetet változatlanul elfogadta.

A kongresszus ezután áttért a napirend 2-ik és utolsó részének tárgyalására, a kulturalis részre, a melyt Tibor Károly előadó hosszabb beszéd kíséretében ismertetett meg.

A kongresszus az előadónak javaslatát általánosságban, a részletes tárgyalás alapjául elfogadta és a részletes tárgyalásra tért át.

A tervezetnek első pontja a következőképpen hangzik:

1. A kisdévodák alapítása és felügyelete ezentúl is a társadalom és a város feladata maradjon, de azoknak fentartása az állam segélyforrásainak igénybevételével történjék.

E pontnál Bulyovszki József nagyvárosi polgármester ismertette a helyi viszonyokat és azt mondta, — hogy csekélynek mas városok is úgy mint Nagyvárad, — a melynek jelenleg már tíz állami kisdévodója van.

Kada Elek kecskeméti polgármester véleménye szerint e kérdés két szempontból bírálóadó el: vagy azt kell alapul venni, hogy ezen intézmény a magyar nyelv terjesztése szempontból szükséges vagy paedagogiai szempontból van létjogosultsága. Az első szempontból a magyar városokban teljesen felesleges, mert a magyar nyelv ápolása és terjesztése a magyar városokban ugyanis megtörténik; pénzügyi szempontból pedig igen látványos, mert éppen a fiatal korban szokott a legnagyobb halandóság lenni. Az óvodák felállítása helyett sokkal fontosabb és szükségesebb a gyermekmenhelyek felállítása. Szónok azt indítványozza, hogy a mely városok viszonyai megelégnék a kisdévodák felállítására, azok állítsanak kisdévodákat, de a városok, ne kötelezzenek erre, hanem csak azok, a melyeknek, a magyar nyelv fejlesztése és terjesztése szempontjából erre az intézményre szükségük van.

Elnök azt javasolja, hogy a szövegbe szurassanak be e szavak: »A kisdévodák és menhelyek« és akkor a kérdés meg van oldva és mind-n aggodalom eloszlik.

Ábraháms László nem akarja azt, hogy kötelezővé tétessék a kisdévodák felállítása.

Havranek József Székesfehérvári polgármestere rövid felszólalása után a kongresszus az első pontot az elnök javaslata értelmében elfogadja.

A második pont így szól:

»A nepszkolák és ezekkel kapcsolatban

a tanítókat és tanítónőket képező iskolák az egész vonalon államosítandók.«

E pontnál az elnök be-terjeszti Debreczen városának indítványát, a mely a z t m o n d j a :

»Kivánatos lenne, ha az elemi oktatás és azzal kapcsolatosan a tanító és tanítónőket képező intézetek a magyar nemzeti állameszme szempontlából államosítva lennének; azonban az elemi iskolák és ezzel kapcsolatosan a tanító és tanítónőket képező intézetek létesítése és fentartása hazafias vallásfelekezetek kezében lenne meg-hagyandó különösen akkor, ha a val-lásfelekezetek k e l l e m e n t e k k e l szemben nemzetiségi tekintetben aggály ninc és a hazafias s e l l e m ű vallásfelekezetek az elemi iskolákat, valamint a tanítókat és tanítónőket képező intézeteket önjerejükben f o n t a r t a n i képesek.«

Ezt a javaslatot Ábraháms László debreczeni főügyész bővebben is fejtegeti.

E pontot a kongresszus változatlanul elfogadta. A 3-ik pont a következőképpen hangzik:

3. Kivánatos, hogy az állam középiskolákat, u. m.: gymnasium, reál, felsőbb reál és közép ipariszkolákat a legszélesebb körben állítson fel.

A 4. és 5-ik pontot változatlanul fogadta el a kongresszus. Ezek a pontok következőképpen hangzanak:

4. Ohajandó, hogy a felső, az egyetemi oktatás szaporíttassék és decentralizáltassék.

5. Az állam minél előbb állítsa fel a szükséges számú humanisztikus intézeteket u. m.: lelenczházakat, tebolydákat, vakok és siketnéma intézeteket, szanatóriumokat és javító-intézeteket és mindezeket nem a fővárosban összpontosítva, hanem szétszórtan a czónának megfelelő fekvésű vidéki városokban.

A 6-ik pont így hangzik:

6. A városok kegyuri joga, illetve kötelességei végleg beszüntetendők.

Komlósy Arthur (Debreczenből) helyesnek tartja e pont felvételét, mert a városokra nagy súlylyal nehezedik a kegyuri teher.

Vajay Károly dr. Szatmár városának főjegyzője azt indítványozza, hogy e pont hagyassék meg, de bővítették ki azzal, hogy az illetékes tényezők meghallgatásával törvényhozási uton rendeztessék e kérdés.

E kérdés felett vita indult meg, amelyben a kongresszus tagjai közül többen vettek részt. Végül is a kongresszus Vajay pro- pozi- cziójához járul hozzá.

A 7-ik pont következőképpen hangzik:

7. A szűnyűgyet kormányhatóságilag akként rendezzék végjűk, hogy állítsanak fel szűnyűgyet, a szűnyűgyet jogosultság minősítés és anyagi biztosítékhoz köttessék, azoknak száma pedig a megélhetési viszonyához korlátoztassék.

Az e pont körül kifejtett vitában végül az elnöknek ezt a pro- pozi- czióját, a mely oda- irányú, hogy az elnök vezetése alatt az ösz- szes törvényhatósági városok polgármestereiből állandó bizottságot alkossanak, a melynek feladata lenne az, hogy figyelemmel kísérje a hivározatok sorját, annak minden mozzanatát, és e bizottság b javaslat érdekében felüllyel- jen, a városok közti összeköttetést fentartassa, a kongresszus elfogadta.

A kongresszus tárgyalása ezzel ki volt merítve.

Salacz Gyula aradi polgármester köszönetet mondott mvst Győr város polgármesterének, a ki a kongresszust kezdemé- nyezte és ki viszont beszédében a törvény- hatósági városok meleg érdeklődésére utalt, a mely nélkül a kongresszus nem lett volna megtartható. Elnök ezután 12 órakor a kongresszust berekészítette.

A vendégek egy része a panonhalma apátságba utazott, a másik része pedig itt városban maradt és este indult el a városból.

Magyar fürdők.

Az idei tanév vége előtt állunk a nem-sokára bezáródnak az iskolák, hogy a tanár és tanuló kipihenje egy év fáradságos munkáját. Beáll a tudományok munkázata s helyébe a gazdálkodás szorgalmi ideje lép. Csenedesebbek lesznek a város utcái, mert hisz a ki csak teheti, kihúzódnak a szabadba és ott keres menekvest a zöld lombu fák alatt a nap égető melege ellen.

A vagyonszámot osztály fürdőkre megy nyaralni. Ami minden esetre igen helyes és egészségi szempontból is igen hasznos. Fajdalom, még igen sok család a nyár kezdetén elhagyni hazájának határait, hogy idegen földön üdülést találjon, s hogy az év folyamán a szeszgyűjtött garasokat egyszerre dobja ki azoknak, kiktől sóha vissza nem kapjuk.

Sir a magyar nép már évtizedek óta, hogy pénzügyi viszonyai rosszak és e miatt nem képes a külföldi nagyiparral felvenni a versenyt. Ez még nem minden, mert még igen sok oldal hátránya is van a tömeges külföldi nyaralásnak. Ugyanis szebbnél szebb hazai fürdőink pangának s közülök egy sem bír oly magas értékűvé fejlődni, mint a hogy megérdemelné, mert dacára kedvező gyógyhatásának és természeti szépségeinek, ezeknek pénz és pártolásihiány folytán nem bír érvényt szerezni.

Küzdünk lárma-zunk, csak hogy a hazai fürdőkre tereljük a nagyközönség figyelmét s megelégedjünk egy nem kis fontosságú dologról melynek ez ügyben nagy befolyása lenne és azt az idegenbe futó nyaralási mániát is megváltoztathatná.

A család egyik bizalmi embere az orvos kinek rendszeren már a nyár kezdete előtt kéri abbeli tanácsát, hogy melyik országot, vagy helyet tanácsolja egészségileg legalkalmasabbnak nyaralásra, mire az orvos, tekintettel a családban előtte jól ismert egészségi állapotra, egyik vagy másik nagyobb szabású külföldi fürdőt fogja ajánlani, megindokolva ajánlatát azzal, hogy ottan sokkal nagyobb kényelemmel láttatnak el a nyaralók és nem is kerül sokkal többre mint itthon, ebben vagy vegy abban a fürdőben. A ily fontos indokot meg a bizalmat, melylyel a tanácsadó iránt viseltetik a család, minden további gondolkodás nélkül elfogad s a szerint megy nyaralni.

Ha a tanácsadó orvos kissé arra is gondolna hogy a nyaralók kényelmét eltekintve, hazai fürdőink gyógyhatása iránt ajánlata folytán sokkal nagyobb bizalommal lennének és pénzüket is itthon tartanák, úgy hiszem, nem csak hazánk, de önmagának is nagy szolgálatot tenné, mert nekünk nagyobb hasznot bajt az itthon elköltött garas a külföldre vitt ezresnél.

Ha hazai orvosaink a magyar fürdők es üdülő helyek pártolása iránt az eddiginél több érdeklődést fognak tanúsítani, továbbá ezen hazafias ügyek pártolására megnyerik a főri osztályt is, rövid pár év múlva olyaná fognak fürdőink változni, hogy a magyar külföldi fürdők irigy szemmel fogják bámulni a magyar fürdők föllendülését.

Nem üres frázisok kellene nekünk, nem arra a hangzatos kijelentése van nekünk szük ségünk, hogy pártoljuk a „hazai“ fürdőket. hanem több hazafiságra és több lelkesülésre szeretett hazánk iránt, mert ha meg fogjuk annak kincsait kellő érték szerint becsülni, akkor könnyen elérhetjük, hogy mi magunkra is a nagyhatalmakra soroltassunk.

A háboru.

Az angolok Transzváiban is könnyen nyomulnak előre. Roberts lord jelenté Londonba, hogy már husz angol mérföldet haladt a Vaal-tól előre s most tízpenégy mérföldnyire, az az huszonkét kilométernyire van Johannesburgtól. A burok több helyen megkísérelték az ellenállást, több hegyen megásták sánczaikat, s elhelyezték rá ágyúikat

de a nagy angol sereg közeledésére azonban mindjárt odébb álltak.

A tulayomó számú angol sereggel nem mernek szembe szállni. Roberts a mióta Bloemfonteinban egy párszor oly csuf kudarcot vallott, óvatosabb s három hadosztályban viszi előre seregét. A nyugati oldalon F r e n c h jár elül két lovasdandárral, a keleti oldalon H a m i l t o n a lovasított gyalogsággal és egy gyalogos hadosztállyal, míg maga Roberts s e r e g e z ö m é v e l közepén nyomul előre.

Ha a burok bevárják Robertset, French és Hamilton a hatukba kerülnek, s a bur sereg, a melynek száma összesen nem nagyobb mint Hamilton hadosztálya, könnyen Kronje sorsára juthatna. Az a vidék, hol most Roberts nyomul előre, alacsony kopjékkal szegélyezett nagy fensik, mely a mennyire alkalmas terep az angol sereg kiterjeszkedésére, épp annyira kedvezőtlen a bur seregére. Johannesburgig nagyobb akadály nélkül mehet R o b e r t s előre.

Egy telegram jelenti, hogy French és Hamilton csatába bocsátkoztak az ellenséggel, az ütközet eredménye azonban még ismeretlen. De ha nem dől el még a csata, előnti Roberts, a ki abban az irányban siet előre a honnan az agyntüzelést hallja. A tegnap érkezett hírek közt van egy távirat, a mely azt mondja, hogy egy nagy bur haderő Ladybrand felől Laingsnekbe vonult s hogy Pretóriától újabb kommandók csatlakoztak Botha seregéhez. Ez a távirat kissé homályos értelmű s ép ezért Londonban is a legkülönbözőbb dolgokat következtetnek belőle. Még pedig első sorban azt, hogy a burok lemondtak Johannesburgról, sőt Pretóriáról is s délen a natáli hegyek közt húzták össze magukat s támadni csak akkor fognak, ha az angol sereg Pretórián is túl lesz. Annak a bur seregnek, a mely Roberts e őt következtetésen visszavonul, e szerint nincs is más célja, minthogy magától csatlakozzon az angol sereg Transzvá északi magas hegyei közé, a hol aztán a burok megkezdik a guerrilla-harcot újból. Krüger a háboru elején mondta egyszer, hogy ha az angolok elfoglalják Oránzsot, Johannesburgot Pretóriát, a burok visszavonulnak Transzvá északi hegyeibe, a hol évekig bírják a harcót.

Táviratok.

London, május 29. Roberts lord jelenti tegnapi keletre Kilipriverből: Ma 20 mérföldet mentünk és most 14 mérföldnyire vagyunk Johannesburgtól. — Az ellenség különféle védelmi hadállásokat készített elő, de közeledésünkre egymás után valamennyit elhagyta. Annnyira szorongattuk az ellenséget, hogy alig ért rá az őt agyuját kocsiakra rakni és az itteni állomásról elszállítani, amikor a nyugótausztráliai lovasított gyalogság már behatolt a községbe. French és Hamilton tábornokok ősapatai — úgy látszik — balszarnyunktól körülbelül 10 mérföldnyire harcra keveredtek az ellenséggel, mert dél óta ágyu és puskalövéseket hallunk.

London, május 29. A Daily News jelenti Lourenco-Marquezből tegnapi kelettel: Botha tábornok Pretóriába érkezett, hogy Krüger elnökkel a békekötés feltételeiről tanácskozzék. A Times jelenti Lourenco-Marquezből tegnapi kelettel: Botha tábornok néhány nappal ezelőtt Pretóriában tanácskozott a kormánnyal és határozottan ajánlotta a kapitulációt. Steyn elnök szintén béket öhaj, csak Krüger elnök kivonja a háboru folytatását. — Pretóriában azonban tulayomó az a nézet, hogy a béke párt minden pillanatban felülkerekedhetik.

Pipaszárból — napernyő-nyél.

(Magyar különlegesség a párisi kiállításon.)

A „Magyar Geniusz“ számára írta:

Hegedűs Sándorné.

Nagy-Szalonta azért nevezetes, mert Arany János szülővárosa. Ezt mindenki tudja, de az aztán nem mindenki előtt ismeretes,

hogy van ott egyéb érdekesség is: gyönyörűen faragott kurta pipaszárok, melyek öreg pástörök faragnak, csendes méla estéken.

Hogyan, hogyan nem, a szép pipaszárból kaptam néhányat. Nem tudtam velük mit tenni, mert a családban nincs pipázó ember. Szépen féltettem az ékes faragványokat és szinte megelégedtem róluk.

Nemrégiben egy francia lap került a kezembe. Azt olvasom belőle, hogy Párisban mostan nagy divat a Lanagote-féle elefántcsont ernyőnyél.

Eszembe jutottak a pipaszáram: hát ha ezekből válnak ernyőnyél. Elvégre nálunk elefánt nincs, tehát elefántcsont faragványok sem készülhetnek; ellenben fűzfa annyi terem, hogy elláthatjuk vele az egész világot. Miért ne lehetne az en fűzfa pipaszáramból ernyőnyél?

Elvittem pipaszáramat Ranzenberger vaczi utcza napernyő üzletébe és kértem, hogy készíttessen számomra magyar jellegű napernyőket. A kereskedő nagyot nézett.

— Napernyőket ezekből? Pipaszárból még nem készíttettem.

Határozottan válaszoltam:

— Igen, ezekből.

A kereskedő még nagyobb nézett.

— Kérem, pipaszárból még sohasem csináltam ernyő-nyeleket.

Sokáig tartott, míg megbarátkoztattam a gondolattal s megmagyaráztam neki, hogy mit és hogyan akarok: egyiket leher himzéssel, a másikat szines vaszon tarka virágos bordúrral.

Pár nap múlva elkészültek napernyőim s a cég dicséretére legyen mondva, nagyon szépen sikerültek.

Az ernyőket kiküldöttem a párisi kiállításra és ma egy kint lakó magyar hölgytől kit férje hivatala Párishoz köt, levelet kaptam. Azt írja benne, hogy a gyönyörű napernyőket megvette és kér, hogy küldessek ki minél többet, mert nagyon keresik. Néhány példány itt is van az iparkiallításban.

Ime, így lesz a nagyszalontai pipaszárból párisi divát!

Remélem ezáltal, hogy az öreg juhász, a ki készítette azokat, élte alkonyán jobb napokat várhat belőlük.

Üzentem Szalontára, csináljanak sok-sok ilyen pipaszárat. Vele az ottani népnek új keresetág adódik, melynek kettős a haszna: hasznot hoz, elvonja a korcsmától és a gyermekeket a munkára szoktatja.

Az Uránia színház nálunk.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, máj. 30.

Az elmúlt tél óta minden fővárosi lap hasábjain nap-nap után lehetett olvasni, hogy az Uránia színház előadásai az egész fővárosi közönség pártolása mellett minden tekintetben kiválóan folynak le.

E fiatal kulturális nemes czélu intézmény iránt érdeklődött azonban nemcsak a látványosságot kedvelő publikum, de azok is, kik az elyont tudományok terén működve nem igen szeretik a nagyhangon hirdetett amerikaiasan reklámozott dolgokat.

Az Uránia színház azonban ép azért érdemel dicséretet, mert a reklám nagydobját kapulva, a művelt és tudománykedvelő közönségre támaszkodva öhajtott népszerűséget szerezni a tudománynak.

Annak a lelkes csapatnak, mely e z é r t munkált munkadátlanul, az egész ország fejé ki köszönetét. Már ezzel sem vagyunk hátrább a művelt nyugat államainál.

S z e r e n c s é s n e k tartjuk az Uránia színház igazgatóságának azon ötletét, hogy most a nyári szünetidő beállásával vidéki körutakat rendez.

Megismerteti így az Uránia színházat azokkal kiknek nincs alkalmuk a fővárosban megtekinteni ezt a derék színházat.

Hisszük, hogy Magyarország művelt közönsége minden nagyobb vidéki városban a legmelegebb pártolással fogja részesíteni.

Debreczenbe a jövő hó 8—9—10-ik napján jönne az Uránia színház. A városi színházban tartana három előadást.

Hisszük, hogy a város tanács nem zárkózik el az igazgatóság kérelme elől a készséggel oda adja a színházat az Urániának, melynek élén Molnár Viktor, kultuszminiszteri osztálytanácsos áll.

Az elmúlt téli szezon összes műsorát bemutatja az igazgatóság Debreczenben.

Látni fogjuk Spanyolországot, az izgatónika viadalokat. Ezeket oly élethűen fogják bemutatni, hogy a gyengébb idegzetű ember hátborzongással fogja nézni.

Színre kerül a »Vas.« Bemutatják annak minden fázisát, továbbá »Más világok, mint a miénk«, »Mikor a levegő csepfolyós lesz« s a »Női szépség« stb.

Felhívjuk a közönség figyelmét jöelöre az Uránia színházra. A ki érdeklődik szép, jó és nemes iránt, az ne mulassza el, hogy a jelzett napokon elmenjen megnézni az elmúlt fővárosi téli szezon legszenzációsabb újdonságát.

Vilmos császár Debreczenben.

— Saját tudósítónaktól. —

Budapest, máj. 30.

Szenzációs hírt közöl budapesti levelezőnk. Arról ad ugyanis hírt, hogy Vilmos német császár ősszel ellátogat Bécsbe s onnan Debreczenbe jön ezredének meglátogatására. Mi fenntartással adjuk tovább e hírt; de legkevésbé sincs okunk e hír valódiságában kételkedni, mert Vilmos császár már rég tervbe vette, hogy ellátogat Debreczenbe, s miután Frigyes Vilmos trónörökös ugyanis eljön — mint már hírül adtuk — a 7 ik huszár ezred meglátogatására, most apja fogja kíséreni.

Vilmos császár e ténykedésével ismét be fogja bizonyítani, mennyire szereti nemzetünket.

Emlékszünk a millenium alkalmával Budapesten elhangzott tószájára, midőn Zrinyiről így nyilatkozott: »Zrinyi oly név, melynek hallatára lelkesedéstől megremeg minden magyar ember szíve.« Ugyanakkor így dicsért meg a pesti vérmezőn egy 7-es huszárt: »Derék fiu vagy!« S most királyunk Berlini látogatása alkalmával ismét fényes bizonyítást tett arról, hogy a »lovagias magyar nemzet«-et becsüli, tiszteli, szereti.

És ha eljön ide Debreczenbe, ebbe az igazán puritán magyar városba. mi tárt karokkal, igazi magyar vendégszeretettel fogjuk fogadni s ez a látogatás az a kapocs lehet, mely szorosabbra fűzi azt az érzelmét, melylyel a német császár nemzetünk iránt viselkedik.

HIREK.

* **Árvíz Debreczenben** Ritka dolog mikor Debreczenben bőséggben vagyunk vízdolgában, hanem ez a ritka eset tegnap délután megtörtént, Keletről vészterhes felhők gombolyodtak a város felé s úgy 6 óra tájban zuhogó zápor tisztította meg a poros levegőt. Helyenként jég is esett, de ez szerencsére csak a város belterületén s itt is csak helyenként pászmán hullott. Némely helyet az eső is erősebben eset s például a Könyök, Meszéna, Egyalmom utcákon valóságos felhőszakadás volt. A víz behatolt a pincékbe, nagy rémületet okozva a csak portengerhez, de árvízhez nem szokott lakók között.

* **Két embert is temetnek egy sírba.** Sárváry Gyula városi főorvos hivatalosan értesítette Boczkó Sámuel r. főkapitányt, hogy egyik legutóbb tartott vizsgálaton konstatació, miszerint a közkórházban szegényházban elhalt apoltakat közös sírban temetik el. Megtörténik, hogy nem két, de három szerencsétlen ember hulláját helyezik el egy sírgödörben pusztán munka kimelés és hanyagság kedvéért a temetőszökök. Pedig ennek a dolognak nagy bordenje van törvényszéki orvosi szempontból is.

Ha például valamelyik elhunyt halálát büntény idézte elé, úgy az exhumálás végtelen meg van nehezítve, ha két, sőt három halott is fekszik egy közös sírban.

Boczkó Sámuel a főorvos értesítése után rögtön felrendelte a temetőszököket hivatalába, s szigorúan utasította valamennyit, hogy a jövőben ilyen eset elő ne forduljon. Sőt intézkedett hogy a családoknak is elébb engedélyt kell kérni, ha valamelyik családtagot, oly sírba akarnak eltemetni, hol már fekszenek halottak.

* **Gróf Dégenfeld József és Wolafka püspök.** A tegnapi városi közgyűlésen érdekes epizód játszódott le. Szereplői gróf Dégenfeld főispán és Wolafka püspök.

A »Debreczeni Kör« mely Budapesten tömöríti össze e civis városból elszármazottakat kérte a várost, hogy fogadja el a védnöki ezimet, s utaljon ki némi segílyt. Egyik bizottsági tag felállott, s ellenezte a segíly megszavazását.

Wolafka püspök azonban hangosan agítalt a segíly megszavazása mellett.

— Meg kell adni, meg kell adni, azok a mi fiaink!!

— A méltóságos ur fia? — kérdezte Dégenfeld gróf az ő szokott mosolyával?

— Igen hát az én fiaim, erősítette Wolalfkai Van nekem sok fiam!

— Azt tudom — válaszolt a főispán kedélyesen.

Wolafka azonban nem engedte a dolgot félremagyarázni, hanem hirtelen ríposztírozott.

— Természetes dolog, van nekem legalább 10 ez-r fiam.

— Az egy kicsit sok, méltóságos ur — szölt még egyszer a főispán.

No de szó a mi szó, a 50 ft segílyt mégis megszavazták.

* **Dr. Király Péter** sajtóperében, melyet nevezett munkatársunk ellen még a budapesti kir. főügyészség indított »A z o s z t r á k c s á s z á r« című vezércikkünkben állítólag elkövetett királlysértés vét-

sége miatt a debreczeni kir. törvényszék tegnap hozta meg vádhatározatát. Ebben az ügyben az eljárás még a budapesti büntető törvényszék előtt indult meg a múlt évi november havában, mivel még akkor a hasonló politikai természetű bűnügyekben kizárólag a budapesti és marosvásárhelyi kir. törvényszék birt illetékességgel. — Az új bünvádi perrendtartás életbeletetése óta azonban ezen ügyekben a kir. ítélő táblák székhelyén működő esküdtbíróóságok járnak el — s ennél fogva ez az ügy is áttételet a debreczeni kir. törvényszékhez, — melynek vádpanácsa, mint említettük, tegnap tartott ülésében döntött a vádlott által beadott kifogások felett. Munkatársunk ugyanis a bevádolt cikk szerzőségét természetesen beismerte s azért a felelősséget elvállalta, miért is a vádpanács az ügyet érdemleges elbírálás végett az esküdtbíróóság elé utalta. Itt jegyezzük meg, hogy illetékes helyről nyert értesülésünk szerint, tegnapi közleményünk hibásan tette az ügy tárgyalását az őszre, mert a bünvádi perrendtartás 339 §-a értelmében mindazon ügyek, amelyekben a vádhatározat az esküdtbíróósági ülészak első napját megelőzőleg a vádhatározat meghozatott már azon ülészakban tárgyalás alá kerülnek. Debreczen esküdt polgárai ennél fogva már a június hó második feleiben tartandó ülészakban dönteni fognak a fölött, hogy: büncselekmény-e hát annak a felháborodásnak a kifejezése, — mely a magyar nyelv jogainak az osztrák császár nevében való eltiprása miatt minden jó magyar ember lelkét felzaklatta?!

* **Karancsi betűk.** A debreczeni közönséget érdeklő cikk jelent meg a Magyar Nyelvőr legújabb számában. Zsolnai Gyula, az akadémia készülő nagyszótárának szerkesztője mutatja ki kétséghelyenhatlanul, hogy a karancsi betűk kifejezés, alatt kopott elhasznált betűket ért a magyar könyvnyomtatás műnyelve; Karancsi György debreczeni könyvnyomtató nevével van összefüggésben. Erre gondolt Szinyei József is már négy évvel ezelőtt, még pedig két körülmény következtében. Bod Péter, a XVIII. század Toldy Ferencze ugyanis ezt írja a Magyar Athénában Maronfalvi György debreczeni tanárnak, a híres Tanító és cáfoló theologia szerzőjének egy munkájáról »Csak az a kár, hogy karancsi betűkkel vagy nyomtatva és kedvetlen az olvasó szemének«. Ez a munka pedig Karancsi György debreczeni könyvnyomtató sajtójából került ki. A második körülmény, amire már Szinyei ámuta ott az, hogy Debreczen város tanácsa 1830 ban az elhalt Rheda Pál házát felbecsültette 300 frtra, a könyvnyomtató műszereket 150, s a kopott betűk készletet 50 frtra s mindezeket tartozás fejében a maga részére lefoglalta. Mintán 1662—75-ig Karancsi György viselte Debreczen város könyvnyomtatójának tisztét, Szinyei szerint valószínűleg ezekkel az így szerzett kopott betűkkel nyomtatott Karancsi.

A karancsi betűk kifejezésének származását azonban egészen kétségtelené teszi a következő újabb adat, melyet Zsolnai talált ugyancsak Bod Béternél, aki Pápai Páris Ferencnek Tótfalusi Kis Miklós emlékeztetőre írt verseit kiadva egy hosszabb jegyzetben összeállítja a debreczeni könyvnyomtatókat. Ezek közt, 1664 évszámmal Karancsi Györgyöt is említi, a következőket mondva róla, Ennek nyomtatása elsőben igen szép volt de a Betűk elkopván s még nem ujítottván, azután igen disztelen lett. Melyre nézve közbeszédé vált: Ka

rancsi Betű, a z a z — k o p o t t
betű.

Ez adatról most már bizonyos, hogy a Karancsi betűk kifejezés a Karancsi debreczeni könyvnyomtató néven alapuló gúnyos mondás volt, ha mindjárt nem azokkal a Shéda Pál hagyatékából való betűkkel dolgozott is Karancsi uram, hanem — Bod szerint — maga koptatta el eredetileg a z e p betűit.

Érdekes, hogy Ipolyi Arnold M. a g y a r M i t h o l o g i á j á - b a n a K a r a n c s i b e t ű k b e n i s v a l a m i h í t r e g e i e l e m e t s z e r e t e t t v o l n a t a l a n n i s a g a r a b o n c z o s r ó l s z ó l ó r é s z b e n k é r d ő h a n g o n e r r ő l a k i f e j e z é s r ő l i s m e g e m l é k e z i k : „ V a l j o n n e m v o n a t k o z i k e i d e a K a r a n c s i - b e t ű k j — t y p i ű s u s a t t r i t i k i f e j e z é s ?

Igy kicsibe mult, hogy a jámbor debreczeni nyomtató mester be nem jutott a mithológiába.

Annai azonban bizonyos, hogy Debreczenből, amely a magyar irodalomnak, a magyar művelődésnek annyira nagy férfit adott, debreczeni embertől származik, a magyar könyvnyomtatás művelőinek egy népszerű, elterjedt kifejezése.

* **Gombamérgezés.** — Kertész Józsefné megakartá lepni a gyárból hazaérkező urat egy kis friss gombával. Elment az erdőbe s ott szedett is egy kis kosár gombát, hazatérve megsütötte s hazaérkezett ura elé téve a tálat maga is hozzafogott két kis lányával s jóízűen falatoztak a gombából. Pár perc múlva a kisebbik leány rosszul létről panaszkodott, majd a másikon is a gombamérgezés tünetei kezdtek mutatkozni. A halálra rémült anyatejet öntött a gyermekek szájába s férjét és is így akarta meggyógyítani, azonban nem sikerült. Alig birt a szegény asszony a szomszédba átvándorogni, hol is házonnal orvosért szaladtak, s a még szerencsére korán érkezett orvosi segély megmentette a négy tagu családot a biztos haláltól.

* **Menyecske a kutban.** Selvem Sándorné szül. Bartok Pirocska 18 éves, asszony ma arra az elhatározásra jutott, hogy öngyilkossá lesz. Reggel 8 órakor fogta hát magát és a háza udvarán lévő kutba ugrott. Ott söpörgetett az udvarban az öreg háziasszony, akinek az öngyilkosjelölt menyecske azt mondta bucsuzól:

— Áldja meg az Isten szülém!

Azután eltűnt a kutban. A háziasszony segélykiáltásaira Csányi Józsefné fordult be az udvarra és a kutban lubiczkoló menyecske megmentésére sietett. Hosszu vaslapátot nyújtott a kut rovására megtámaszkodott fiatal asszonynak, aki ugylátszik mégis megborzongot a hideg víztől. Mikor szárazra tették faggatták, hogy miért akarta elemészteni magát a menyecske egyre csak azt felelgette:

— Azt csak én tudom!

Még a testvérbátyjának sem mondta el az öngyilkossági kísérlet okát. A menyecske különben jól érzi magát, miután egy kis fűrdőn ment keresztül.

* **Jogászok mulatsága.** A Jogakadémia polgársága körében már megindult a mozgalom egy június folyamán tartandó mulatság érdekében. A 40 tagú rendező bizottság már nagy részben megalakult. A mulatság pontos napja még megállapítva nincs, valószínűleg június 12-dike körül lesz. A meghívót legközelebb szétküldik.

* **A Debreczeni kör kirándulása.** A fővárosban eredményesen működő Debreczeni kör június 3-án érdekes kirándulást rendez. A

jelzett nap reggelén a vígadóteri hajóállomástól hajón Visegrádra mennek s onnan este téroek vissza. Utazási költség oda-vissza 1 frt 30 kr. Június 3-án esetleg a fővárosban tartózkodó debreczenieket igen szívesen látják a kirándulásban résztvevők közt. Gyülekezés a jelzett hajóállomáson reggel fél 7-kor, indulás háromnegyed 7-kor lesz.

* **Elütötte a kocsi.** Kovacs Imre homokkerti lakos Gabor neve fia künjats adozott az utcán, mikor arra felé vitte utja Nagy Mihályt taligást, ki kissé felöntött a garatra s örülten vágatott végig taligájával az utcán. A kis fiu nem birt a taligát elöl elfutni, az elütötte s a jobb karján keresztül ment. Kovacs Gábort szülei apolják — jobb karja eltört. A részeg taligás ellen megindították a büntető eljárást.

* **Állatszámllása a Hortobágyon.** A hortobágyi pusztán tegnap kezdődött meg az ott legelő állatok megszámlálása. Ezt a dolgot egy a város részéről kiküldött bizottság végzi, a mely jelentést fog tenni a munka befejezése után.

* **Szücs Laci dalosarnoka.** Több ízben irtunk már Szücs Laczi jól szervezett társulatáról, most pedig arról adunk hírt, hogy ma új kiváló képességű tagok lepnek fel. — Riccardó, Jules és Leon fogják ma művészetüket bemutatni, ugyiszintő a szathmari véres bűntény. — Mikeperc től Sárándig és Geczy István „Talmi grófnó” című darabok kerülnek ma szíre.

Az előadásra **mérésékelt** árú jegyeket Schwartz Daniel pipametsző Bika alatti üzletében kaphatni.

(Hírek mindenfelől.)

* **A főherceg rózsaszínű levelei.** Ferencz Ferdinánd főherceg, trónörökös a torontali vadászatról visszatérve, a mult csütörtökön utazott keresztül Szabadkán, hol a vonat hosszabb ideig állott. Hebling szabaddai állomásfőnök a vonat megérkezése után — mint lapunknak most írjak — a fővadászmester által azonnal bejelentette magát a trónörökösnek, mert — ugymond — sürgősen beszélnie kell ő fenségével. A főherceg jókedvűen kérdezte a hozzá belépő Heblingtől:

— Nos, mi az a sürgős beszéd, állomásfőnök ur?

Az állomásfőnök erre két darab rózsaszínű borítékba zárt s „Drezda” bélyegzővel ellátott levelet nyújtott át a főhercegnek, melyekre finom női vonásokkal volt feírva a czímzés:

Ferencz Ferdinánd cs. és kir. főherceg ő fenségének

Szabadka vasútállomás.

A trónörökös látható örömmel fogadta a leveleket s kétszer is megszorítva az állomásfőnök kezét, ismételve mondá:

— Köszönöm. Nagyon köszönöm!

Vannak, a kik a rózsaszínű levelek és Chotek Zsófia grófnő között összefüggést találnak, a mennyiben Chotek grófnő ez idő szerint Drezdában tartózkodik.

* **A becsületes katonák.** Magyarország egy vidéki városában történt a következő eset. Egy katonának elveszte a pénztárczáját és bejelentette a századosának. Másnap egy katona jelentkezik a századosnál és átadja a pénztárczát, melyet ő talált meg. A százados megdicséri becsületes ségért és rendel, hogy aznap dupla porcziót adjanak neki.

Erre másnap öt katona jelentkezik a portára és bejelentik, hogy elvesztettek a pénztárczájukat. Másnap megint öt katona jelentkezik és átadják a megtalált öt pénztárczát. A százados nagy szemeket mereztet a katonákra, de azért őket is megdicséri és elegendi a dupla porcziókat. Harmadnap azután tizenkét katona jelenti, hogy elvesztette a pénztárczáját és másnap másik tizenkettő hozza a talált pénztárczákat. A kapitány most már

látván, hogy itt a dupla porczió működik, kiadja a rendeletet, hogy:

— A ki ezen túl pénztárczát talál, az dupla porcziót kap, mert a becsületeséget meg kell jutalmazni, de a ki elveszti a pénztárczáját, azt kurta vasra veretem.

Es csodálta os dolog, de ettől a porcziól kezdve nem vezett el többé egy katonának sem a pénztárczáját.

* **Megcsonkitott czimerek.** A magyar címer ellen az új egyetemi palotában elkövetett mérvnyel-ügy egyre nagyobb hullámokat v-r fel. A királyiátogatás előtt az aulában egyb- gyűlt tanári kar és az ifjuság egyaránt izgatottan tárgyalta még ma is az esetet. — Wlassics miniszter pedig külön figyelmeztette a rektort, hogy az egyetemi tanáztól a leg- erélyesebb intézkedéseket várja el. Nem akar ugymond — rendőröket és detektíveket küldeni az egyetem falai közé, de föltételezi, hogy szigorú vizsgálattal az egyetemi hatóságok is vegék fo- ják vethetni ennek a botrányos ügynek. A jelen voltak közül valaki erre megjegyezte:

— Ő felsége remélhetőleg mit sem tud erről a skandalumról.

— Csak nem képzeli, hogy én olyan miniszter vagyok a királynak, aki ilyesmit e itkol előtte — felelt erre indignálódva a miniszter.

S tenyleg maga a miniszter figyelmeztette kesőbb ő fel-egét a megcsonkitott czimerekre.

Az egyetemi ifjuság ma este gyűlést tart az egyetemi körben, a melyen a tegnapi határozatokat az egész ifjuság magáóva fogja tenni.

Mikor a nép mulat.

A kalapos királyról, II. Józsefről mondja az adoma, hogy a mikor a sok reform és a török habaruk kiűrtették az állam pénztárczát, magához hivatta pénzügyminiszterét és meghagyta neki, hogy emelje fel az adókat és kérhetetlenül hajtsa be, mert a török ellen kell a pénz.

— Felsőg, — mondá a pénzügyminiszter — a nép már nem képes többet fizetni mindenét leadta és zugolódni fog, ha még követelni fogjuk tőle.

A király azonban nem tágitott és a pénzügy miniszter megeselekedte, a mit parancsoltak neki. Az adók befolytak és a király kérdé a miniszterét.

— Mit szól a nép az új adókhoz?

— Felsőg, a nép csendes és fizet.

A kincstar ismét csak kiűrt, a király újabb adókat rendelt el, oha a pénzügyminiszter már lázadást helyezett kilátásba. De a pénzügyminiszter megint csak odótt, mert a nép re ginaltan fizetett és meg nem is zugolódott.

Végül harmadszor is felemeltette a király az adókat. A pénzügyminiszter le akart mondani, mert már forradalomtól félt, de újból csalódott és a mikor a király a nép hangulatáról kérdező-ködött, imigyen felelt.

— Felsőg, a nép mulat, szinhabza jár, tanzol, korcsmázik, mintha semmi baja sem volna.

— A nép mulat? Akkor már nagy a baj — mondá a böcs király. Bufelejtőül keresi a mulatságot és tanzol borba ő i kétségbeesését. Szó akozik, hogy ne maradjon ideje busulni. Dörb-zol hogy a mámorban felejtse valamit, nag gondjaiból. Tekozol, mert azt hiszi, ugyis minnegy már. Pénzügyminiszter ur, most mar gyors segítségre van szükség.

Mo- t is mu atunk. Miért ne mulassunk? Hiszen olyan kaczagató szinjatek folyik le előttünk? Oszirak parlamentnek csufoljak az ilyen czirkusz, a melyhez fogható kegyetlen mulat-ago nem rendezett sem Nero, sem Caligula. Es nem is volna olyan mulatságos ha semmi közünk nem volna hozzá. De hat uggy ő sze vagyunk nőve, mint a siami ikrek es ha az egyik test oly jól mulat, kaczagni kell a másiknak is. Hogy is ne, mikor oly szörnyen kedves dolog a tec nikai obstrukció. Ézért meddó minden törekvés és becsületes

igyekezet. — Ezért mulat a nép, És mulatunk nagyon!

Az az idegen, aki ezt az életet megfigyeli, szentül meg volna győződve, hogy gazdagok nagyon gazdagok vagyunk. Ily költséges, ily sok mulatozást csak az oly város lakossága engedhet meg magának melyet szinte fölvet a sok pénz, a jólét.

Mert ennek a kötséget saját magunk adjuk am meg. Itt nincs idegen forgalom. — Tessék csak kiszámítani, mibe kerülhet egy családapaának, ha 3—4 tagu családjával gumikerekes fiakkereken kimegy a löversenyre, játszik a totóizatórnél, azután Gerjeaudhoz hajtat uzsonnára, részt vesz a Stefania- és Andrá-sy-uti korzón, végül beül egy fölemelt aru páholyba az Operában és azután egy vendéglőben megvacsorál?

Masutt ezt csak hitbizományi főurak engedhetik meg maguknak. Nálunk a fourak vasárnap felrevonulnak, átengedik a mulatságot a népnek. És hany simplex kereskedő, iparos csinálja végig némi variációval azt a mulatságot, amit itt elmondunk! Hat csakugyan ilyen vagyonosok vagyunk mi? Dehogy! Csak mulassunk!

Csak uraknak való.

Hölgyek ne olvassák.

Habozva írom meg ezt a kis históriát, már csak a szereplő hős iránti kíméből is, Mert itt voltaképen Pakfon ur egy kis kalandjáról . . .

. . . Ejnye, asszonyom! Kerem, ne olvassa ezt a cikket! Elvégre is vannak dolgok, amik nem asszonyoknak valók.

Tehát Pakfon ur vasárnap delután beült a közut vasút egyik második osztályu fülkéjébe azon erős elhatározással, hogy künn a nagyerdőn ekölt egy vajjas kenyéret retekkel és élvezni fogja a szabad természetet. A szemközti padon egy nő ült. És pedig egy feltűnően csinos és egyébként is feltűnő nő ült. Ez a nő orleum-énekesnő volt. Ezt mi tudjuk, de Pakfon ur nem tudta. Mert hej, ha tudta volna, akkor . . .

. . . Szent Isten! Édes kisasszonykám, mindenre kérrem, a mi szent, hogy hagyja abba az olvasást. Még egy férjes asszony megjárja, de egy leány! . . .

Az utazás minden különösebb epizód nélkül folyt le. Pakfon ur egész uton azt szamitgatta, hogy mennyit érnek meg ama hölgy gyémántjai. Ő meglepő nagyságu számban állapodott meg. Mi azonban tudjuk, hogy ama nő gyémántjainak ára két forint ötven krajczár és háromszázezer forint között ingadozott.

Mikor a végállomáshoz értek, a nő, a kit ezentúl röviden Alfonzina-nak fogunk nevezni, bájos zavarral fordult Pakfon urhoz:

— Bocsanat, de nem lenne szives megmutatni, hogy merre van itt a Márkus vendéglője?

Pakfon ur könnyed eleganciával bököt: jobb felé:

— Ott van.

— Köszönöm, — mondá Alfonzina és nyájasan karanfogta Pakfon urat.

Pakfon ur a füléig elpirult, sőt azon felül is.*) Aztán kissé elfogultan, de önértésesen vezette át Alfonzina-t az árnyákos alléon a vendéglőig. Mikor letelepedtek egy ásztalhoz, Pakfon ur könnyedén meghajította magát:

— Van szerencsém magamat bemutatni. Én vagyok Pakfon Matyás.

— Én pedig báró Bomber Ferdinándné vagyok, — mondá Alfonzina nyugodtan és előkelően.

Pakfon urnak valami édes érzés nyilallott a szívébe. Egy báróné! Elfogultan kérdezte:

— És ha szabad megkérdeznem, hol lakik a kedv . . . a báró ur?

*) Ezt örvendetes megnyugtással közöljük Pakfoné ónagságával.

Alfonzina tompa hangon válaszolta:

— Már meghalt.

Pakfon urnak ismét valami édes érzés nyilallott a szívébe. Egy özvegy báróné! Résztvétel kérdé:

— És volt ő sokáig beteg?

— Nagyon sokáig, sőt már szüleiésekor beteg volt, — mondá Alfonzina meghajtottan és fölhajtott egy krigli sört.

Aztán a báróné rendelt rántott csirkét salátával — két adagot. Pakfon ur lefőzöttnek érezte magát és hoszas lelki tu-a után**) viszonzásul turós palacsintát rendelt és egy üveg Magyarádi bor. Ekkor Alfonzina rendelt egy üveg Mummot. Pakfon urat már a gentleman becsült kényeztetette,***) hogy rendeljen még egy üveggel. Elvégre egy bárónóval szemben nem lehet smuczian egy Pakfon!

A hangulat kezdett kitünővé válni. Lehet, hogy a pezsgő nivellizozta a társadalmi különbségeket, Je tény, hogy a báróné igen leereszkedett. Sőt szokatlanul leereszkedett. Szinte a Pakfon ur ölébe ereszkedett.

E kitünő bangulatnak lón a következő ményé,***) hogy Pakfon ur agyában egy vakmerő, egy valóban galánt ötlet villant meg. Az jutott eszébe, hogy ő fiz ti ki az egész czechet. Ez ugyan vakmerőnek látszik első pillanatra, mert hátha megsértődik a bárónó, de Pakfon ur ügyesen csinálja a a dolgot. Egy vigyázatlan pillanatban felrohivta a pinczért és megörönt.

Este fele, a mikor már a vonatot jelezték Alfonzina fölallott, de nem tudakozott a fizető pinczér után. Pakfon ur köhécselve, zavartan mondá:

— Bocsanat, bárónó, de én kifizettem már.

— Jó, mondá Alfonzina.

— Az egészt kifizettem.

— Nü nán, talán adós marad vele! — mondá a bárónó és a vonat felé indult Pakfon ur karján.

A buc-uzásnál Pakfon ur meghajtottan rebegte:

— Méltóságos báróné, ha meg nem sértenem . . .

Ha talán lehetne szerencsém, hogy szerény házamban egyszer engemet megtezteln méltózatnék . . .

Albon ina szeretetreméltóan válaszolt:

— Jól van no, hát menjünk.

— De nem mos an esedezek . . .

— Hát mikor?

— Talán inkább holnap délelőtt . . .

— Miert?

— Mert ma pincsen idehaza K. nőm, de ha lehetne szerencsém holnap délelőtt, akkor biztosan idehaza lesz ő is.

IRODALOM.

A «Vasárnapi Ujság» május 27-iki száma 42 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »Kun Bertalan« (arczképpel). — »Elszegényedés«. Költemény. Jankovics Marczeltól. — Regénytár: »Vasároli szivek«, Regény. Irta Mariafi David. (Goró Lajos rajzai-val). — »Cougourdan Marus«. Regény. Irta Mouton Jenő. (A parisi kiadás eredeti illusztrációival.) Francziából fordította Szagossy Bella. — »A buczka elszerezése«. Eletkép. Irta Szivós Béla. — »Gyertyánffy István«. (arczképpel, Sietka Gyula festménye után). — »Budapest környeke« (képekkel). — »Ibsen Oszvaldja«. Szüry Dénestől. — »A halaszat történetéből«. (képekkel gróf Zichy Jenő harmadik ázsiai utazásából). — »Mészáros Imre, a magyar kir. Opera új igazgatója«. (arczképpel). — »Goldmark Károly«. (arczképpel). — »Munkácsy szobája az eudoeichi gyógyintézetben, melyben meghalt«. (képpel). — »Az ebkiállításról«. (képekkel). Irodalom és Művészet, Köznitézet és Egyletek, Sakkjáték, Keptalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok.

*) Ezt örvendetes megnyugtással közöljük stb. stb.

**) Ezt örvendetes megnyugtással stb. stb.

***) Ezt örvendetes megnyugtással stb. stb.

****) Ezt örvendetes stb. stb.

A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre négy kor., »Politikai Ujdonságok«-kal és »Világkrónika«-val együtt hat kor. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest IV. ker. Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanítt megrendelhető a »Képes Néplap«, legolcsóbb ujság a magyar nép számára, felévre 2 kor. 80 fillér.

CSARNOK.

Magda.

Regény egy kötetben.

Irta: Sipos Béla.

(Folytatás.)

19.

Az előadás határozottan jobban sikerült mint előző nap. A színészek kedvét fokozta a magas látogatás, a zsufolt ház, szinte nem is ismert egykire sem a főzzpublikum.

Magda a tarantellával óriási hatást idézett elő a második felvonásban. A közönség tombolt lelkesedett, vége hossza nem volt a kihívásnak.

Az udvari páholyban is erősen tapsoltak a közönségnek pedig nem kellett egyéb, mert a mint látták, hogy a fenséges tenyerek is tetszést fejeznek ki, annál elementárisabb erővel tört ki a taps és eljen.

A második felvonás után a trónörökös visszavonult kísérétével együtt. Az udvari páholyok üresen maradtak, a miniszterelnök is haza ment.

A miniszterelnök páholyában azonban, ugy tetszett Dérinek mintha egy ismerős férfi maradt volna vissza.

Látcsővezni kezdte, de nem tudta az erős homályban tisztán kivenni arcvonásait. Mikor a harmadik felvonás kezdetét vette Déri még mindig a páholyra szegezte szeméit. Par perc múlva azután megtudta, hogy gróf Vass ül ott.

— Mit akar ez már megint, kérdezte ón magától?

— Furcsa kérdés, jött reá a fel-lel. Bolond vagy te te Pali, hogy ilyeneket kérdezel a koponyádtól. Eljött mint tekintelyes férfi a miniszterelnök jobarátja a theatre paare ünnepeiségre.

Jó kedve azonban oda lett. Csak akkor tért vissza, mkor a szinbáz melletti étteremben szemben üt Magdával.

A terem egyik zugába rejtőztek el. — Délszaki növények vették körül asztalukat, egy gyenge gáz vet tte reájuk fényét míg a terem többi részében a vilanylámpák és gázcsillárok szórták szemvakító fényüket.

A vacsora alatt kedélyesen diskuráltak. Magda most már tul volt az izgalmaon, s karpótolta magát a három napi vissza vonultságért.

— Tudja kit láttam ma a színházban, kérdezte Déri?

— Kit?

— A maga pátrónusát, sárkányölő lovagját, a mint a ferit gróf Vast.

— Ej ej már megint gunyolódik. Miert ruhazza fel a grótot annyi szép és némes jelzővel?

— Nem érdemli meg?

— Dehogy nem. Ellenkezőleg még én is tudnék néhányat felsorolni.

— Például . . . ?

— Hagyjuk ezt. Ugy látszik maga nagyon rokonszenvezik a gróffal?

— Na igen.

— Látja én sokkal jobban szeretném ha ezzel az ózhussal rokonszenvezne. — Itt ülünk egy félórāja és maga meg semmit sem evett. Pedig hát tudhatja, hogy nemcsak pletykával él az ember, de . . .

— Özpecsenyével is, ugye?

— Eltalálta!

Dérit Magda humora kissé kizökkentette a keserü hangulatból. Par perc múlva már ugy éreft, mint egy chés farfas s a valahonnan előkerült vendéglősnék ki is fejezte elismerését, akár csak egy uralkodóházi lag.

Vacsora után gyalog indultak hazafelé. Jó tíz percig mentek már, mikor mindkettőn észre vették, hogy eltévesztették az utcát.

Hogy lehet az — tündött Déri, Én, aki már 8 év óta járom éjjel Pest utcáit, el tévedtem.

Magda hangos kacajjal felelt a monológára.

Olyan kedvesen kacagott, hogy Déri, a ki dühösködni kezdett, nem tehetett mást, mint ő is nevetésre fogta a dolgot.

Egészen felverték az utca csendjét a nagy vidámsággal.

Folyt. köv.

KÖZGAZDASÁG.

Felhívás tejfőzőgép versenyre.

Nyílt levél az összes tejjgazdasági gépgyárosokhoz és azok képviselőihez!

Tudomásomra jutott, hogy az újonnan megalakuló falusi tejszövetkezeteknél és egyes tejjgazdasággal foglalkozó birtokosoknál különböző rendszerű tejfőző gépeket arra való hivatkozással ajánlanak és adnak el, hogy az illető főzőgépek ép olyan tökéletes módon választják a zsírt a tejből, mint az alfa separatorok. Szükségesnek vémem a gazdaságközönség érdekében szem előtt tartásával e tekintetben felvilágosítást nyujtanom.

Hivatkozhatnék ugyan az 1899. évi legutóbban Angolországban megtartott versenyre, hol az alfa separator messze felülmúlta az összes használatban lévő főző gépeket. De hogy a t. gazdaságközönségnek alkalmá legyen az alfa separator versenyképességéről és felülmúlhatatlanságáról meggyőződést szerezni tisztelettel felhívom az összes főző gép gyárosokat és azok képviselőit, vegyenek részt egy Budapesten rendezendő főzőgép versenyben, hadd lássa a t. gazdaságközönség, mely géppel minő eredményeket és minő kihasználást lehet elérni.

Hogy pedig a versenytől való tartózkodást semmiképpén sem megokolni ne lehessen, kijelentem, hogy a főzőgép verseny összes hivatalos és rendezési költségeit viselni fogom, a verseny tehát a t. főzőgép eladókak költségénem fog okozni, továbbá, hogy a földművelésügyi miniszterhez beadványt intéztem, — melyben szakközönségnek s megbízottjának a versenyre való kiküldetését kértém. Együttal kötelezően kijelentettem, hogy a kiküldendő közeg intézkedéseinek magamat alávetem. — Ennélfogva tisztelettel felkérem a főzőgép gyárosokat és képviselőit, sziveskedjenek a versenyben való részvételüket velem tudatni, hogy a kellő intézkedéseket megtehessem.

Pfanhauser Alfréd mérnök
az Alfa-Separator Részvénytársaság igazgatósági tagja.

Miért rosszabb az amerikai here az európainál?

Közel öt esztendeje annak, hogy az amerikai verseny a heremagvak forgalomba hozatalánál is megindult. Eleinte csak egy-két waggon rakomány érkezett hozzánk, de mikor látták az élelmes amerikaiak, hogy heremag készletük itt mindenkor biztos vevőre talál egyszerre előzölöttek az európai piacot elannyira, hogy ma már alig van vármegye, a hol, egynehány waggon heremagkészlettel ne találkoznánk. Kereskedőink szivesen vásárolják, mert jóval olcsóbban jutnak hozzá, mint az európaihoz (a különbség például az idén 150-200 százalék) s mert ugyanoly árban adják el mint az európaiat.

A gazdaságközönség pedig megveszi tőlük, mert mint laikus nem képes megítélni azt,

hogy vajjon amerikai vagy európai áruval van e dolguk; arra pedig rá nem vehető, hogy kikérje valamely magvizsgáló állomás tanácsát, holott az állomások gazdák részére a vizsgálatot díjmentesen eszközölik. Hogy a gazdáknak a magvizsgáló állomásokkal szemben tanusított eme közönye, miód károkat idéz elő, azt ők nem is sejtik.

Ezutal elegendőnek vélünk csak egy esetet felemlíteni, nevezetesen azt, melyre azok az amerikai here vásárlásukól származik.

A zürichi magvizsgáló állomás veze öje évek óta folytatja már az amerikai herékkel való termelési kísérletet s azon meggyőződésre jutott, hogy úgy az amerikai luczerna, mint az amerikai löhere hitvány növény. Ö legelőször is a francia luczernát használtotta össze az amerikaival, hat esztendőn át folytatva a kísérletet, melynek eredménye az volt hogy a francia luczerna hozamát 100-nak véve, az amerikai luczerna hat évi átlagtermése csak 70.6 volt, a mely csekély hozam abban leli magyarázatát, hogy az amerikai luczerna lassabb fejlődésű s így a különböző káros gyomok felburjánzását nagyban megkönnyíti.

Az amerikai luczerna már a harmadik esztendőben teljesen el van gyomosodva; a negyedik évben már alig nevezhető luczernának, mert csak elvétve találhatunk ot egy-egy luczerna tövet, az ötödik esztendőben pedig a luczernának már nyoma sincs.

Ugyanígy kedvezőlen eredményre jutottak hazai termelőink az amerikai löherenél is s több összehasonlító kísérlet után kimutatták azt, hogy az amerikai löhere meg a közepes minőségű közep európaival sem állja ki a versenyt s különösen azért, mert levelei és szárcserei szőrözöttek s e miatt a betegségeknek jobban ki van téve, hazánk zord telét és részélyos nyarat ki nem bírja s így termelése ritkikóval jár.

Egy hazai gazdaságban kísérletet tettek amerikai, magyar és stajer löherével. Mindharom löhere ugyanoly minőségű s azonosan elkészített olyan földke került, a mely vetés előtt szuperfoszfattal lett megtrágyazva. Leg nagyobb termést a stajer löhere adott, majd a magyar, a legkisebbet az amerikai. Utóbbit megtámadta a lisztharmat is, míg az európai nyoma sem látszott.

Legnagyobb baja azonban az amerikai löherének az, hogy a benne előforduló aranka magva csaknem akkora, mint maga a heremag s így attól megtisztítani nem lehet. — Az amerikai herének most változatos tulajdonságai eléggé indokolttá teszik a hermagvásárlás esetén követendő nagyobb óvatosságot.

Budapesti gabonátözsde.

máj. 29.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Búza	kilo	Ár 100 klg.		100 kilogramm-ára	
		frtől	frtig	frtől	frtig
Bánsági	76	7.60	7.95	80	08 05 — 08 25
"	77	7.65	8 —	81	08 10 — 08 35
"	78	07 75	8 10	82	— — — —
Tiszavidéki	76	07 80	8 15	80	08 — — 08 10
"	76	7.55	7.80	80	08 05 — 08 20
"	77	7.60	7.85	81	— — — —
Pestvidéki	78	07 80	07 95	82	00 00 — 08 00
"	79	07 85	08 10	—	— — — 08 00
"	79	7.40	7.6	80	07 85 — —
Fehérmegyei	76	7.45	7.75	81	07 90 — 07 95
"	78	7.65	7.95	82	7.80 — 08 10
"	79	07 70	—	—	— 0.90 — —
Bácskai	76	7.55	— 07 70	80	00 — — — —
"	77	7.55	— 7.75	81	00 00 — 00 — —
"	78	7.70	— 07 85	82	— — — 00 — —
Északmagy.	79	7.75	— 08 —	—	— — — —
"	79	0. —	0. —	80	— — — —
"	79	0. —	0. —	81	— — — —

	Min. hekt.-ben	Arkilógramm
Rozs elsőrendű	uj 70-72	7.15 7.30
" másodrendű	—	6.85 8.10
Árpa takarmánynak	60-62	5.9 6.1
" égetni való	62-64	5.6 5.80
" serfőzdei	64-66	0 — 0.00
Zab	uj 39-41	5.55 5.6
Tengeri búza	uj —	5.55 5.70
" más nemű	—	0.00 0.0
Répcze búza	—	— —
Éles	—	5. — 5.30

Sertés vásár.

Kőbányai sertés piac. máj. 29. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (páronként 400 kgm felüli 46-48 kr. Közép pkint 300-400 kg. sulyban — kr. 320 kilog sulyban Fiala közép (páronként 251-320 kg. 50-51 kr. Fiala könnyű páronként 250 kg. sulyban 45 1/2 — 50 krig. Szerbiai: Nehéz pkint 260 kg. sulyban 48 1/2 — 49 krig.

Sertéslétszám: 1900. évi máj. hó 27. napján volt készlet 44364 darab, máj. 28. felhajtott 508 drb, 1900 máj. 29-én elszállított 544 db. 21-ára maradt 44328 db. A sertésüzlet irányzata lanyha.

Nyílt-tér.

Hangok a közönség köréből.

Köszönőirat Amerikából.

(Eredetiből magyarra fordítva.)

Tek. **Wilhelm Ferenoz** gyógyszerész urnak

Neunkirchen, Alsó-Ausztria.

New-York 18/V. 98.

Jó Uram!

1895. november 12-én oly foku rheumatizmust kaptam, hogy kénytelen voltam ágyba feküdni. Nyolcz bónapig feküdtem egy helyben a nélkül, hogy megmozdulhattam volna. Testsúlyom 175 lbs-ról 13 lbs-re ment vissza, jelöl ama borzasztó tájadmaknak, melyeken évente átmentem. Kipróbáltam mindenféle gyógymódot, a mit valaki csak valaha használt s melyet az orvosok kitaláltak, egészen a villamos török fürdőkig, de azért annyira nem érzém magam jobban, hogy legutolsó kezelő orvosom nem asart tőlem díjazást elfogadni, miután nem tudott rajtam cseppet sem segíteni. — Idők multával találkoztam egy barátommal, ki figyelmeztetett engem a **WILHELM-féle csusz** és **köszvényellenes vértisztító theájára**, mint a mi csa hatatlan szer a rheuma ellen. Én elmondtam neki, hogy mennyi mindent megpróbáltam már s kevésbé bítom ezen theában is. Ugy tetszik, hogy a sora keze működött abban, hogy én önnök írjak s hogy éreztem, hogy van meg ami engem meggyógyít. Meggyőződtem, hogy a mentőszer létezik. Nem tudom szavakban kifejezni ama rettenetes kínokat, a melyeket a legutolsó 3 évben átéltem. De most ez nem háborgat többé engem s ezen pillanatban úgy érzem magam, mint a ki újjászületett s nem tudok a világnak nagyobb kincsét a **WILHELM-féle csusz** és **köszvényellenes vértisztító theánál**. Kérem önt uram, legyen szives Wilhelm-féle csusz s köszvényelleni theából nekem 12 csomagot küldeni. Önnök a legfőbb egészségét s hosszú életét kívánva vagyok öszinte tisztelője **Gordon M. József** 179. orchard st. New-York Egyesült-Államok. — Kapható minden gyógyszer-tárban. — Főraktár: **TÓTH BÉLA** gyógyszerész-és-él Debreczenben.

Biztos

kereset

kinálkozik jó beszélő-képes egger bíró, tisztes-egyes szeméyeknek, k k alán ó lakhelyük kö az 1883 évi XXXI. cz. é elmeben sorsjegyek ek, altampapírok- nkr szelvézetére való elad ával foglalkozni kéremek.

"MERCUR"

változóletti
részvénytársaság
BUDAPEST
Arany-János
utca 31.

Elonyösen ismert kitűnő gyártmányu

stiriai lódent

divat kelméket, fekete és kék kelméket tartó mino ében, férfi ö lőnyökre szait:

Kastner és Öhler cég

posztó osztálya, Grác.

Minták bérmentve Magyar levelezés.

CSANAK JÁNOS

nagyvadasi homoki fajborai.

Ezerjő, Rizling, Kövi-dinka,
Kadarka, Erdélyi,

1899. évi termés.

Literes üvegekben, nagy hordó s ámra is, előnyös
árban kaphatók **kizárólag**

Csanak József

fűszerkereskedésében Debreczenben.

Üzleti könyvek,

csinos kiállításban, erős kötésben, igen jutányosan kaphatók

Hoffmann és Kronovitz

könyvnyomdájában.

Lüszter köpeny
6 frt.

Ing blous
1 frt.

Őszi kabát, selyem
béléssel 5 frt.

Feltétlenül a legelőnyösebben vásárolunk

szolid és izléses

női felöltőket és

diszített női kalapokat

RÓZSA LAJOS

női divat termében

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Divatosan diszített
női kalap 3 frt.

Búr kalap
2 frt.

Selyem ernyő
2 frt.

Hirdetmény.

Az Andaházi Szilágyi intézetben 10 növendék és a nevelő, tehát 11 egyén részére f. 1900 évi szeptember hó 5-től kezdve adandó élelmezésre árlejtést hirdetek.

A kosznak reggel kávéból vagy tejből, — úgy a mint azt az intézeti gondnokság rendeli, — délben három, estve egy tál ételből kell állania, a legnagyobb gond fordítván arra, hogy az ételek kellő változatosságban, mennyiségben és minőségben állittassanak ki.

A jelentkezések f. évi június 7-ig alulirott gondnoknál adandók be következőleg felszerelve:

a., 400 korona biztosítéki összeg készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban;

b., egy heti, kötelezőleg betartandó déli és estveli étlap;

c., okvetetlenül jelzendő, hogy a jelentkező egy kosztosnak egy napra való ellátását mennyiért vállalja el?

A megkötendő szerződés egy iskolai évre, vagyis 1901 június 30-ig szól, de meg nem felelő élelmezés esetén az intézeti gondnokság által időközben is bármikor felbontható. Valamely növendéknek egy heti időn túl kimaradása esetén, érette élelmezési díj nem fizetetik. Az élelmezési díjat intézeti nevelői előleges ellenjegyzés mellett s a gondnok utalványára, a debreczeni főiskolai pénztár **utólag** fizeti ki.

Debreczer, 1900. május 28.

Csiky Lajos,

Andaházy Szilágyi intézeti gondnok